

“ ΑΝΑΓΛΥΦΑ ”

Μιχαήλ Μητσάκη

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΩΡΕΙΘΥΙΑΣ

Ἄκουε ἡ κόρη σιωπηλὴ κ' ὄνειροπλανομένη
Τάνδονοκελαδήματα μέσα στάπodsκια δάση·
Κ' ἐνῶ ἡ καλὴ τῆς συντροφιά στὸν Ἰλισσό προσμένει,
Ἄπ' τάνδονομαγέματα τὴν ἔχει αὐτὴ ξεχάσει.

Ἐνα λαμπρο βασίλειμα κρατᾷ σφιχτοδεμένη
Μέσα σὲ ρόδινη ἀγκαλιὰ τῆ λιγυμένη πλάση·
Κ' ἐπάνω ἀπ' τὸ Λυκαθητό, ποῦ ἀθώρητο προβαίνει,
Τὸ φεγγαράκι τὸ χλωμὸ θλιμμένο θὰ περάσει.

Εἶδ' ἄνω στὴ νύχτα ποῦ γοργὰ μέσα στὰ δάση ἐχύθη,
Ἄνεμοστρόφιλος κρυερὸς τῆς πάγωσε τὰ στήθη,
Κ' ἐσφύριξαν τρομακτικὰ τὰ δένδρα ὀλόγυρά τῆς·
Τότε ἕνα χερί ὀρυπτικὸ λειπόθυμη τὴν πιάνει
Καὶ μὲ τὸν πρῶτο στεναγμὸ ποῦ βγήκε ἀπ' τὴν καρδιά τῆς,
Ἄγκαλιασμένη τὸ βορεῖα στὴ Θράκη ἡ κόρη φτάνει.

ΛΑΜΙΑ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Πικρὰ τὴ φαρμακώσανε τὴ λάμια τὰ παιδιά τῆς·
Μόλις τὸ ἕνα ἐστόλιζε τὴν κλίνη τοῦ θανάτου
Κ' εὐθύς ἐπλήγωνε σκληρὰ τὴ μητρικὴ καρδιά τῆς,
Ἄλλο, ποῦ ἐμπρός τῆς ἐπεφτε νεκρὸ τὸ μαῦρο κάτου.

Ἄλλοίμονο καὶ τρισάλλοι στὴν τόση δυστυχία τῆς·
Ὁ χάρος ἄπλωσε μακρὰ τὰ ὀλόμαυρα φτερά του,
Σὰν ἔδωσε καὶ στὴν κρυφὴ στερονοπαρηγοριά τῆς,
Στὸ τελευταῖο τῆς παιδί, τὸλέθριο χτύπημά του.

Ἡ γιόμορφη βασίλισσα δὲν εἶνε ἡ ἴδια τώρα·
Ἀνάμωλη καὶ τρομερὴ γυρίζει μέσ' στὴ χώρα
Κ' εἶνε φωτιὰ τὰ μάτια τῆς κ' αἷμα ζητᾷ ἡ ψυχὴ τῆς·
Μητέρες, σφίξτετε καλὰ μέσ' στὴ θεομὴ ἀγκαλιὰ σας
Τάθωα βυζασταρούδια σας, τὰ ὀλόχαρα παιδιά σας,
Νὰ μὴν τάρπαξ' ἡ λύσσα τῆς καὶ τὰ σπαράξ' ἡ ὀργὴ τῆς.

25 Αὐγούστου.

Ἡ τελευταία μας συνομιλία, — καὶ ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸν . . . Ποῖος ἤξεύρει τώρα πλέον ποῦ καὶ πότε θὰ ξαναἰδῶθωμεν! Ἐπρεπεν ἴσως νὰ εἶνε πλέον μακρὰ τοῦ συνήθους. Ἀλλὰ ποῦ! Βιαζόμεθα νὰ χωρισθῶμεν καὶ οὔτε ὦραν ἔχομεν, οὔτε τόπον — τὸ βλέπετε. Ὡστε, ὀλίγας μόνον ἀπὸ τὰς τελευταίας ἐντυπώσεις καὶ . . . au revoir.

Ὡς φίλοι παλαιοὶ καὶ ἐνδιαφερόμενοι, θὰ περιμένετε βέβαια πρῶτα-πρῶτα νὰ σᾶς εἴπω πὼς ἐπῆγε ὁ «Ψυχοπατέρας» μου εἰς τὸ «Ἀθῆναιον». Θὰ σᾶς εἴπω — ἀλλὰ θὰ μὲ πιστεύσετε; Μολονότι τὸ ἔργον δὲν εἶχε τραγούδια καὶ χορούς, μολονότι δὲν ἦτο τραγῳδία μὲ πατριωτικούς καὶ ἀρχαίζοντας μονολόγους, μολονότι δὲν ἦτο φάρσα μὲ ἀστειὰς παρεξηγήσεις, ἀλλ' ἀπλοῦστάτα ἐν οἰκογενειακὸν δραματάκι

χωρὶς ἐνθουσιασμούς καὶ χωρὶς . . . ἐγκαθέτους, — ἔ, δὲν ἀπεδοκιμάσθη, δὲν ἐσυρίχθη, δὲν ἐμαξιλάρωθη. Ἀπεναντίας ἐκτός τῆς α' πράξεως ἡ ὁποία διήλθε ψυχρὰ, — ἴσως διότι ἦτο ἡ καλλιτέρα, — αἱ ἄλλα δύο ἐπροκάλεσαν συχνὰ καὶ εὐθυμίαν καὶ χειροκροτήματα. Εἰς τὸ τέλος μάλιστα προσεκληθὴ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπὶ τῆς σκηνῆς, — ὄχι βέβαια διὰ κανένα κακόν . . .

Δὲν ἀπορεῖτε καὶ σεῖς; . . . Ἀλλὰ τὸ πλεόν παράξενον εἶνε ὅτι ὅλαι αἱ ἐφημερίδες — καὶ περισσότερον ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖα δὲν διέκειντο φιλικῶς πρὸς τὸν συγγραφέα, — ἔκριναν τὴν ἐπομένην μᾶλλον εὐμενῶς καὶ τὸ ἔργον καὶ τὴν παράστασιν. Καὶ ὄχι μόνον οἱ χρονογράφοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ κριτικοί, ἀπέβαλον πρὸς στιγμὴν καὶ τὴν εἰρωνειαν τὸν καὶ τὴν ἀσπλαγχνον αὐστηρότητα. Ὁ κριτικὸς τῆς «Ἐφημερίδος» π. χ. μολονότι ὠνόμασε τὸ ἔργον «μέτριον διήγημα ἡρωοποιημένον εἰς σκηνὰς» μετεχειρίσθη κατωτέρω ἐκφράσεις τόσῳ τιμητικὰς, ὥστε θὰ τὰς ἐνεθυμούμην αἰωνίως, ἔαν δὲν εἶχα τὸ κακὸν ἐλάττωμα νὰ ληθμονῶ ἀμέσως σχεδὸν τοὺς ἐπαίνους. Ὁ κριτικὸς τῆς «Ἀκροπόλεως» φίλος μὲν ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς δυσμενῆς, ἐκακομεταχειρίσθη μᾶλλον τὸν συγγραφέα παρὰ τὸ ἔργον, ὁ δὲ κριτικὸς τοῦ

COMA BERENICES

Ἡ Βερενίκη δέρονται κι' ἀπ' τὸν καῦμό τῆς λυώνει.
Νυφοῦλα ὀλίγων ἡμερῶν, στὴν πρώτην θέρμην ἐπάνω,
Μὲ τὸ φευγάτο φῆλημα τοῦ Πτολεμαίου τὸ πλάνο,
Ἄπομεινε ἀζευγάρωτο στὴν ἐρημιὰ τρυγόνι.

Τὰ χέρια περικαλεστὰ στὴν Ἀφροδίτῃ ἀπλώνει:
Ὡ θεά, μακρὰ του δὲν μπορῶ νὰ ζήσω, θὰ πεθάνω·
Νὰ μοῦ τὸν φέρης γρήγορα καὶ τὰ μαλλιά μου κάνω
Θυσία ἐμπρὸς στοῦ θρόνου σου ποῦ ἀστράφτει καὶ θαμπώνει.

Τύχη ἀγαθὴ. Ὁ ἀν. ἡμαχος τῶν Ἀσσυρίων γυρίζει
Στεφανωμένος νικητῆς καὶ λάφυρα κομίζει
Καὶ φέρνει στὴ γυναῖκά του σωρὸ τὰ πλοῦσια δῶρα·
Μὰ ἡ πόρπες ἡ ἀξέτιμτες ἀπείραχτες ὡς μείνουν,
Ἄστέρια τὰ χρυσὰ μαλλιά ποῦ ἐκόπηκαν θὰ γίνουν
Ἀνάμεσα στοῦ Λέοντα καὶ στὸν Ἀρκτοῦρον τώρα.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΥ

Ἐξω ἀπ' τὴ χώρα χύνεται μαῦρο αἷμα σὰν κανάλι·
Κλάψες, φωνές καὶ στεναγμοὶ τὴ νύχτα ἀναταράζουν,
Σκορπίζει λάμψες κι' ἀστραπὲς ὅπως χτυπᾷ τὸ ἀτσάλι
Ποῦ διψασμένοι οἱ νικηταὶ κρατώντας τὸ ἄγρια σφάζουν.

Ὡς τόσο ὁ Σαρδανάπαλος δίνει γιορτὴν μεγάλην·
Μέσ' σὲ παλάτια ὀλόφωτα ποῦ ὑπέρολαμπρα φαντάζουν,
Παραδομένος ἄφρενα σ' ἐρωτικὴν κραιπάλην,
Μενεὶ κουφὸς στὰ θύματα ποῦ τὸν βραχνοφωνάζουν.

Μὰ νά. Ὁ Ἀρπάκης ἔφτασε στῆς Νινευθὶ τὰ τεῖχην·
Ἐεσπᾷ ὁ στρατὸς του ἀκράτητα τὴ λύσσα του ὅπου τύχει
Κ' ἐμπρὸς του πέφτουν οἱ φραγμοὶ καὶ κάθε ἐμπόδιο γέρνει.
Ὅμως, ἐκεῖνῃ ἡ πυρκαϊὰ ποῦ φτάνει αἰθέρια ὕψη,
Πλούτη, γυναῖκες, θησαυρούς ἀπ' τὸν ὄχτρο θὰ κρύψη
Μαζὶ μὲ τὸν ἀκόλαστο ποῦ ψυχοπαράδερνει.

M. A. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

«Ἄστω» ὠμίλησε καὶ περὶ τῶν δύο μὲ τόσον σεβασμὸν, ὥστε μετεβάλλοντο ὡς διὰ μαγείας εἰς ἐγκώμια καὶ αὐτοὶ του οἱ ψόγοι. Τέλος οἱ κ. κ. Πετσόλης καὶ Κουρτίδης, οἱ δύο φίλτατοι Ἀριστοτέλεις, ἐπροτίμησαν νὰ διηγήσωνται παρὰ νὰ κρίνωσιν εἰς βάρος μου ἔργον, τὸ ὁποῖον, κατ' αὐτούς, δὲν ἐδείκνυεν ὅλον τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἑλληνικούς ἢ γερμανικούς «κανόνας τῆς ἀνθρωπίνης συγκινησέως». Καὶ ἔπειτα θέλετε νὰ μὴν εἶμαι εὐχαριστημένος!

Καλὰ καὶ ἅγια ὄλ' αὐτά. Ἀλλὰ θὰ μ' ἐρωτήσετε: τί ἀξίαν λοιπὸν ἔχει ἀπολύτως αὐτὸς ὁ «Ψυχοπατέρας», ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποδοχῆς, τῆς ὁποίας ἔτυχε παρὰ τῷ κοινῷ καὶ τῷ τύπῳ; Ἄ, ἔως ἐκεῖ! Κρίνομεν ἐδῶ ἀμερολήπτως τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ὄχι καὶ τὸν ἑαυτὸν μας. Ὁ γάλλος κριτικὸς, ὁ ὁποῖος ἔκρινε μόνος του ἐν δραματικὸν τὸν ἔργον, θὰ μείνῃ παράδειγμα μοναδικόν. Ἄν σᾶς εἴπω ὅτι τὸ ἔργον μου δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, θὰ μὲ ἐκλάβετε ὡς ἐπιδεικτικῶς μετρούφρονα· ἂν σᾶς εἴπω ὅτι ἔχει κάποιαν μικράν, θὰ μὲ κατηγορήσετε ὡς ἐγωιστὴν. Φαντασθῆτε τώρα ἂν ἐτόλμων, ἀντικροῦσαν ἕνα κριτικόν, νὰ σᾶς διαβεβαιώσω — ὅπως ἀνθρώπινως εἶχα ὄλην τὴν διάθεσιν, — ὅτι